

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

Articulus IV. De peccatorum inæqualitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

ARTICVLVS IV.

De Peccatorum inæqualitate.

706. **D**E fide est non omnia peccata etiam mortalia esse inter se æqualia, ut patet ex illo Joan. 19. *qui tradidit me tibi, majus peccatum habet.* Ratio est, quod peccati gravitas ex inæqualibus desumatur principijs, recessusque à virtutis linea non consistat in indivisibili, sed habeat latitudinem, potestque ab ea magis aut minus recedi pro majori, aut minori intensione cognitionis, &c.

Certum est, quod cæteris paribus peccata ex malitia sint graviora peccatis ex infirmitate propter majorem libertatem, uti etiam peccata ex infirmitate præponderant peccatis ex ignorantia, difficilius enim vincitur ignorantia, quam impulsus passionis. Vide S. Th. mox citandum à q. 76. juxta S. Th. 1. 2. q. 73. Art. 5. peccata carnis cæteris paribus sunt minus gravia spiritualibus, quod approbat Arriag. hic D. 45. n. 23. si nomine carnalium intelligantur peccata contra corporalia bona, quia hæc sunt inferiora spiritualibus bonis, quæ excluduntur à peccatis spiritualibus: unde gravius est alicui adimere honorem, quam pecuniam, secus, quam vitam, quia non sunt cætera paria: deberet enim fieri comparatio inter summum ex bonis

corporis, & inter summum ex bonis animæ, proinde inter vitam corporalem, & spiritualem, & tunc omnino gravius est tollere vitam alterius spiritualem, quam corporalem: *per se* inquam, quia dum alterum induco ad peccatum mortale, demo illi vitam Spiritus, sed cum in eius potestate sit non peccare, idcirco gravius pecco occidendo corporaliter, quam inducendo in peccatum, non enim sunt cætera paria, nam in occisi potestate non est pro libitu evitare mortem.

An carnalia sumpta etiam in secundo sensu *num. 693.* nempe quorum objectum est carnis delectatio sint minoria spiritualibus cit. D. Th. sine distinctione affirmat cæteris paribus, carnalia tamen esse [magis infamia, Arriaga vero à n. 22. refutans rationes S. Th. negat posse dari generalem Regulam, sed in quavis specie particulari peccatorum major, vel minor malitia est desumenda, ex objectorum aliorumque ad ea per se circumstantiarum consideratione.

707. Hinc peccatorum inæqualitas pendet ex multis capitibus, quorum aliqua subjicio, ex quibus aliquo modo innotescat gravitas inæqualis.

Primo cæteris paribus peccata intrinsece mala graviora sunt peccatis ideo solum

solum malis, quia lege positivā sunt prohibita, illa enim, secus ista discordant in substantia cum natura rationali.

Secundo ex intrinsece malis pejora sunt, quæ objecto nobiliori contrariantur, hinc peccata adversus DEUM sunt multum deteriora peccatis adversus hominem. Ex peccatis vero adversus hominem majora sunt, quo majus est bonum, cui opponuntur; sic homicidium est pejus detractio, & hæc deterior furto cæteris paribus, quia bonum vitæ præponderat bono famæ, & istud bonis fortunæ.

Tertiò ex peccatis adversus præcepta positiva magis mala sunt, quæ sunt contra præceptum majoris momenti.

Quarto cæteris paribus communiter gravius peccatum est, quo nobilior est virtus per peccatum destruenda, si autem plura specie diversa opponuntur eadem virtuti, inæqualitas petenda est ex inæquali oppositione, unde quia oppositio per contrarietatem longe major est oppositione per contradictionem, fit, ut odium DEI sit longè pejus, quàm sit ommissio charitatis præceptæ, nam actus positivus præter malitiam omissionis continet positivum respectum objecti.

708. Nihilominus non est attendenda sola virtutis nobilitas, sed insuper cujusnam virtutis in plurium concursu, dum omnes impleri non possunt, hic & nunc præceptum strictius obligat, fieri enim potest, ut virtus ignobilior strictius actum suum præcipiat e. g. est domi æger (non est necesse adesse periculum mortis, sed sufficit eum pati dolores graves, aut egere aliquo levamine. Artiga *num. 20.*) die Festo concurret virtus

Religionis de audienda missa cum præcepto misericordiæ præcipiente assistentiam ægro præstandam: Religio etsi sit virtus præstantior misericordiæ, hæc tamen hic, & nunc strictius obligat ex omnium consensu.

Item homicidium est gravius omissione missæ, & tamen hæc nobiliori virtuti opponitur nempe Religioni, quæ est præstantior justitiæ, cui opponitur homicidium. Item temperantia est ignobilior, quam fortitudo, & justitiæ, & tamen fornicatio opposita temperantiæ est gravior timiditate opposita fortitudini, & furto contrario justitiæ. Rursus homicidium est pejus violatione voti non obstante, quod hæc Religioni, illud justitiæ contrarietur,

Non ergo sola inæqualitas, ac nobilitas virtutis, sed etiam gravitas obligationis virtutis pensanda est, ut definiatur major, minorve gravitas peccati: gravitas autem obligationis colligenda est partim ex communi judicio, partim ex gravitate materiæ, aut etiam ex ipsis terminis, sic ex ipsis terminis pejus est odisse DEUM, quam creaturam. Herinx *D. 5. num. 60.* monens *num. 61.* si nullo ex capite quorundam peccatorum inæqualitas queat discerni, non idcirco anxie laborandum, dummodo sciantur illa, in quibus est gravis, & manifesta inæqualitas.

709. Quintò crescit peccatum ex nocumento, quod prævidetur ex natura rei, seu per se secuturum, sive illud sit temporale, sive spirituale, si spirituale accrescit nova malitia scandali, si temporale accrescit peccatum injustitiæ, dummodo aliquo modo in se aut in ea causa sit præ-

prævisum, nam invincibiliter ignoratum, et si sit per se annexum actioni tuæ libere, non potest imputari, Joan. Præposit. 1. 2. q. 73. art. 8. dub. 1. cum nihil volitum, quod non præcognitum.

Extende etiam ad damnum pœnæ gravissimam temporalem, quam æternæ annexum peccato mortali a deo, ut ex hoc capite augeatur peccatum ad specialem malitiam mortalem contra propriam charitatem, Arriag. D. 44. num. 13. contra Vasq. contrarium quoad pœnam æternam, quia, inquit, est circumstantia omnibus mortalibus communis: inò etiam quoad temporalem, quando delinquens prudenter prævidet non secururam. Ratio extensionis est, quod peccans cum prævisione ex suo peccato secururam æternam torturam in proximo peccet mortaliter contra justitiam, & charitatem, ergo prævidens eandem in se secururam peccat mortaliter contra propriam charitatem, hæc enim se strictius obligat ad vitanda propria, quam aliena damna peccatis annexa. Hinc fideles peccantes cum actuali memoria inferni dupliciter peccant mortaliter in quovis peccato, primo speciali malitiâ cujusvis peccati mortalis, deinde alterâ communi omnibus mortalibus.

Et ex his est manifestum, quod fideles duplo gravius peccent, quam Ethnici invincibiliter ignorantes æternitatem pœnæ quia tamen per se intelligitur à Confessario, necesse non est meminisse in confessione hujus malitiæ.

Deinde etiam inharendo sententiæ oppositæ secundum omnes Christiani gravius peccant, quam infideles non credentes pœnæ æternitatem, quia culpa fi-

delium est magis voluntaria, cum plura agnoscant motiva à peccato retractiva, ergo dum non retrahuntur, signum est majoris erga peccatum affectus.

710. Sexto, peccatum cæteris paribus eò est gravius, quò persona offensa creata est majoris dignitatis temporalis, vel spiritualis, communis enim sensus est, quod injuria sit eò gravior, quò persona quæ offenditur, est dignior temporaliter, sic alapa Regi inflicta est peior, quam data plebejo. Sic etiam injurias personam sanctiorem peccat magis propter majorem conjunctionem, quam offensus habet cum DEO, in quem eò magis redundat, quò quis ei gratior est juxta illud Zachar. 2. *Qui vos tetigerit, tanget pupillam oculi mei.* Ita D. Th. 1. 2. q. 73. art. 9.

Dixi cæteris paribus quia homicidium Sanctissimi est minus grave, quam peccatoris, cit. Arriag. num. 20. contra aliquos: occisor enim peccatoris causat duplicem morrem, temporalem & æternam, occisor vero Sanctissimi infert solum temporalem.

Minime tamen hinc fas est deducere quod justus invasus non posset aggressorem occidere, quod hujus damnium æternum præponderet malo proprio mortis. Ratio quod malum propriæ mortis temporalis sit quidem minus malum malo damnationis invasoris, si præcisè comparentur invicem, secus si malum mortis temporalis cum multorum correctione (qui aliàs cum ingenti Republicæ damno grassarentur in aliorum vitam videntes se non posse occidi ab injuste invasivis) compararetur cum damnatione invasoris, ad

ad quem per accidens concurrat ejus occisor, dum aliter nequit servare vitam suam.

Non tamen omnia peccata ex magnitudine personæ, in quam peccatur, sunt graviora, sic furtum æqualis summæ est æquale peccatum respectu æqualiter divitum, etsi unus sit nobilis, alter ignobilis: quia per accidens se habet status ad tale peccatum ex communi sensu hominum: sicut etsi plura filiorum peccata adversus parentes sint pejora, non tamen omnia per *nu.* 607.

711. Septimo quò peccans est sanctior, eò est gravius ejus peccatum, ita Theologi cum D. Th. *art.* 10. quia ob majorem gratiam potest facilius vitare, ob majora accepta à DEO beneficia est major ingratitude; & quò sanctior est persona, si hæc peccet publicè, eò amplius scandalizat.

Nunquam tamen S. Th. intendit quod veniale fiat mortale ratione status

perfectioris peccantis, nisi accedat contemptus, aut votum, etsi *qu.* 89. *art.* 3. negat hominem in statu innocentiae potuisse venialiter peccare, hoc enim refundit in alia principia, quam in statum; *dignitas enim*, inquit, *persona est quedam circumstantia aggravans peccatum* (nempe intra genus mortalis vel venialis) *non tamen transferens in aliam speciem.*

Octavo ex diverso modo attingendi objectum peccati multum crescit, aut decrescit malitia: fieri enim potest ut peccatum contra nobilius objectum sit minus peccato adversus nobilius, sic scribit Soarez *tom.* 3. *in* 3. *p.* de *Evch.* D. 66. S. 2. homicidium in sua specie est gravius indigna Eucharistia manducatione, esto objectum hujus, cui opponitur, sit Christus, quia hunc non attingit, ut ei nocent, occisio vero attingit hominem cum nocumento.

* *

ARTICVLVS. .V

An omnia mortalia ex genere suo, & quibus modis possint transire in venialia.

712. Peccatum ex genere suo mortale modis quinque potest transire in veniale. Primò, ex conscientia erronea. Secundò, ex cau-

sa excusante. Tertio, ex actus imperfectione. Quarto, ex voluntate legislatoris. Quintò, ex parvitate materiae.

R. P. Karch, Diff.

X XX

§. I.